

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

S P R E N D I M A S **DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS TARNYBOS** **2007 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS**

2008 m. balandžio 25 d. Nr. TS-4.85
Rokiškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 2000, Nr. 91 – 2832) 17 straipsnio 8 ir 35 punktais bei 27 straipsnio 9 dalies 15 punktu, Rokiškio rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

Patvirtinti Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnybos 2007 metų veiklos ataskaitą (pridedama).

Savivaldybės meras

Rimantas Velykis

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS TARNYBOS 2007 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnyba (toliau – Tarnyba) yra Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito institucija, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Vykdydama šią priežiūrą, Tarnyba atlieka išorės auditą. Tarnyba yra atskaitinga savivaldybės tarybai. Tarnybos atliekamo audito išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė. Teikdami veiklos ataskaitą, siekiame paaiškinti savivaldybės tarybai ir rajono bendruomenei veiklos rezultatus ir atsiskaityti už panaudotus savivaldybės biudžeto asignavimus, skirtus Tarnybai.

Tarnybos veikla yra planinga. 2007 metais Tarnyba dirbo vadovaudamasi 2007 metų veiklos planu ir 2007-2009 metų strateginiu veiklos planu.

Tarnybos veiklos nuostatuose nurodyti veiklos uždaviniai:

- teikti savivaldybės tarybai ataskaitas ir išvadas dėl savivaldybės ataskaitų, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;
- kontroliuoti savivaldybės biudžeto vykdymą, savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaitą, valdymą, naudojimą, disponavimą juo;
- skatinti teigiamą ir veiksmingą audito poveikį savivaldybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai bei į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui.

Išvados tarybai. Parengėme tris privalomas išvadas Rokiškio rajono savivaldybės tarybai: dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2006 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos ir savivaldybės biudžeto naudojimo; dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2006 metų ataskaitų bei savivaldybės turto naudojimo; dėl Rokiškio rajono savivaldybės paskolos gavimo.

Išvadoje dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2006 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos ir savivaldybės biudžeto naudojimo pareiškėme besąlyginę nuomonę dėl Apyskaitos parengimo pagal teisės aktų reikalavimus, nustatytus apyskaitai parengti ir sąlyginę nuomonę - dėl savivaldybės biudžeto naudojimo. Sąlyginę nuomonę pareiškta dėl auditų metu nustatytų trūkumų, dėl kurių mes negalėjome be apribojimų teigti, kad savivaldybės biudžetas naudojamas ir valdomas efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai. Parengta ir savivaldybės tarybai kartu su išvada pateikta ataskaita dėl auditų, atliktų vertinant Rokiškio rajono savivaldybės 2006 metų biudžeto apyskaitą ir savivaldybės biudžeto vykdymą.

Išvadoje dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2006 metų ataskaitų bei savivaldybės turto naudojimo pareiškta besąlyginė nuomonė dėl patikslintų Ataskaitų finansinių duomenų parengimo pagal teisės aktų reikalavimus, nustatytus ataskaitoms parengti, ir sąlyginę nuomonę - dėl savivaldybės turto naudojimo. Sąlyginę nuomonę pareiškta dėl auditų metu nustatytų trūkumų, todėl manome, kad savivaldybė turtą valdo ir naudoja ne pačiu efektyviausiu, ekonomiškiausiu ir rezultatyviausiu būdu. Parengta ir savivaldybės tarybai kartu su išvada pateikta ataskaita dėl auditų, atliktų vertinant savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2006 metų ataskaitas, rezultatų.

Išvadoje dėl Rokiškio rajono savivaldybės paskolos gavimo teigta, kad savivaldybė turi teisę imti iš kredito įstaigų 600 tūkst. Lt ilgalaikę paskolą investicijoms, neviršydama 2007 metų skolinimosi ir paskolų grąžinimo limitu.

Išvados tarybai pateiktos remiantis atliktų auditų rezultatais. Kadangi išvadose buvo išsamiai pateikti nustatyti pažeidimai, klaidos ir trūkumai, todėl šioje ataskaitoje pateiksime

informaciją apie jų šalinimą, kontrolieriaus tarnybos pateiktų rekomendacijų vykdymą. Ši informacija pateikiama pagal audituotų subjektų pateiktus duomenis.

Savivaldybės ataskaitų auditai. Tarnyba atliko du savivaldybės administracijos parengtų savivaldybės ataskaitų auditus.

Atlikę Finansų skyriaus parengtos Rokiškio rajono savivaldybės 2006 metų biudžeto įvykdymo ataskaitos auditą, pateikėme Rokiškio rajono savivaldybės administracijai rekomendacijas dėl apskaitos ir finansų valdymo tobulinimo: planuojant savivaldybės biudžetą, numatyti lėšas gaunamoms ir perduodamoms moksleivių krepšelio lėšoms, kai mokiniai migruoja tarp savivaldybių; siekti programinio biudžeto, susieto su strateginiu planavimu, parengimo; siekiant išvengti auditų metu nustatytų neatitikimų, parengti suvestinį savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo balansą. Nors šios priemonės siūlomos jau ne pirmus metus, Rokiškio rajono savivaldybės administracija jų nevykdė.

Atlikę Ekonomikos ir turto valdymo skyriaus parengtų dviejų statistinių ataskaitų – Valstybės turto ataskaitos (VT-01) ir savivaldybės turto ataskaitos (VT-02) – auditą, pateikėme Rokiškio rajono savivaldybės administracijai rekomendacijas dėl klaidų ataskaitose ištaisymo bei savivaldybės tarybos sprendimų vykdymo, kurios visiškai įvykdytos.

Finansiniai auditai. Finansinio (teisėtumo) audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto (valstybės ar savivaldybės) valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Asignavimų valdytojų finansinius (teisėtumo) auditus organizavome taip, kad kiekvienais metais jie apimtų kuo didesnę savivaldybės biudžeto asignavimų dalį. 2007 metais auditavome institucijų, panaudojusią 54,2 proc. 2006 metų savivaldybės biudžeto asignavimų, finansinę veiklą ir parengtą finansinę atskaitomybę. Praėjusiais metais šis rodiklis sudarė 51,5 proc.

Atlikę didžiausią savivaldybės biudžeto asignavimų dalį valdančio Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus finansinį auditą, pareiškėme sąlyginę nuomonę apie 2006 metų finansines ataskaitas bei valstybės ir savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams per 2006 metus ir pateikėme rekomendacijas dėl nustatytų klaidų ištaisymo, apskaitos sutvarkymo, vidaus kontrolės stiprinimo. Vykdydamas rekomendacijas, Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius parengė švietimo įstaigų biudžeto rengimo, vykdymo ir atskaitomybės taisykles, nustatė darbuotojams, pageidaujantiems pietauti ugdymo įstaigose, gaminamo maisto papildomų išlaidų sąmatą ir perskaičiavo kainą, šiuo metu jau turi patvirtintus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, tačiau nebaigė tvarkyti buhalterinės apskaitos, nes įsigytos kompiuterinės programos dar tik diegiamos.

Atlikę Rokiškio rajono savivaldybės administracijos finansinį auditą, pareiškėme sąlyginę nuomonę apie 2006 metų finansines ataskaitas bei valstybės ir savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams per 2006 metus ir pateikėme rekomendacijas dėl nustatytų klaidų ištaisymo, apskaitos sutvarkymo, vidaus kontrolės stiprinimo. Vykdydama rekomendacijas, Rokiškio rajono savivaldybės administracija pašalino neatitikimus ataskaitose tarp atskirų atskaitomybės formų, ištaisė klaidas ilgalaikio turto apskaitos srityje (išskyrus tas, kur vyksta teisminiai ginčai), patvirtino ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, ilgalaikio turto apskaitos tvarkos aprašą, sudaromi darbo grafikai vairuotojams. Tarybos sprendimu patikslinti asignavimai tarp asignavimų valdytojų. Vykdomas apskaitos kompiuterizavimas, kuris turėtų būti baigtas 2008-07-01.

Savivaldybės tarybos pavedimu Tarnyba atliko VŠĮ Rokiškio rajono verslo informacijos centro finansinį auditą ir pareiškė besąlyginę nuomonę dėl finansinės atskaitomybės. Ataskaitoje rekomendacijų nepateikta.

2007 metais pradėtas 2007 metų finansinis auditas Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir turto valdymo skyriuje, kuris dėl savivaldybės tarybos pavedimo atlikti veiklos plane nenumatytą auditą, buvo sustabdytas. Dėl savivaldybės tarybos pavedimo ir darbuotojos ilgalaikės ligos metų pabaigoje nepradėti keturi 2007 metų finansiniai auditai.

Veiklos auditai. Veiklos audito tikslas yra įvertinti audituojamo subjekto viešojo ir vidaus administravimo veiklą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei atskleisti veiklos tobulinimo galimybes. Tarnyba atliko veiklos auditą AB „Rokiškio komunalininkas“ (toliau- Bendrovė) pagal savivaldybės tarybos pavedimą. Vertinant ūkinę – finansinę veiklą nustatyta, kad galutinė bendrovės veikla visada buvo pelninga, tačiau grynasis pelningumas kiekvienais metais mažėjo. Tam didžiausios įtakos turėjo padidėjusios veiklos sąnaudos ir finansinė investicinė veikla, kuri iš pelningos nuo 2006 metų tapo nuostolinga. Bendrovė yra moki, tačiau Bendrovės trumpalaikio mokumo koeficiento mažėjimas bei jo artėjimas prie saugumo ribos kelia abejonių dėl įmonės mokumo ateityje. Bendrovė neturi nusistačiusi vidinės ūkiskaitos principų, pagal kuriuos bendrovės patirtos sąnaudos uždirbant pajamas (tiesiogiai ar pagal pasirinktus kriterijus) būtų priskirtos atskiroms veiklos rūšims, todėl negalėjome visiškai įvertinti veiklos efektyvumo pagal veiklos rūšis (iš jų ir šilumos tiekimo) bei prašymo padidinti atliekų supirkimo kainą pagrįstumo. Vertinant sandorių su susietomis bendrovėmis teisėtumą (ekonomiškumo požiūriu), nustatyta, kad susietų įmonių vadovai galėjo naudotis AB „Rokiškio komunalininkas“ informacija dėl kai kurių darbų atlikimo galimybes, tačiau Bendrovės valdyba nebuvo nustačiusi kokia Bendrovės informacija laikoma komercine (gamybine) paslaptimi. Audito metu neišsklaidytos abejonės, ar Bendrovės administracija visada veikė Bendrovės naudai, nes negalėjome patvirtinti, kad pirkimų sutartys sudarytos racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, negalėjome nustatyti, kokiais daliais pirkimų Viešųjų pirkimų procedūros turėjo būti taikytos ir ar tinkamai jos taikytos, sandoriuose su susietomis įmonėmis netaikytos viešųjų pirkimų procedūros, kurios privalėjo būti taikytos, iš šių įmonių nereikalauta reikalingų licencijų ar kitų duomenų, įrodančių, kad jos gali atlikti tam tikrus darbus, sutartis dėl Kamajų katilinės automatizavimo sudaryta žymiai viršijant Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos suderintą investicijų sumą, kurioje tokie darbai visai nebuvo numatyti, ir be Bendrovės valdybos sprendimo. Audito ataskaitoje pateiktos rekomendacijos nustatytiems pažeidimams ir trūkumams pašalinti. Apie priimtas priemones informaciją pateikė savivaldybės administracijos direktorius, bendrovės valdybos pirmininkė bei laikinasis AB „Rokiškio komunalininkas“ direktorius. Rekomendacijos vykdomos, tačiau kai kurioms jų reikalingas ilgesnis laikas. Veiklos audito ataskaita apsvarstyta Kontrolės komiteto posėdyje, informacija apie veiklos audito rezultatus pateikta savivaldybės tarybai.

Kiti auditai Pagal savivaldybės administracijos prašymą atlikome savivaldybės paskolos (600 tūkst. Lt) gavimo galimybių vertinimą, parengėme ataskaitą ir išvadą.

Piliečių skundų nagrinėjimas. Kontrolieriaus tarnyba iš esmės nagrinėja skundus, kuriuose pateikiama institucijos kompetencijai priskirta informacija. 2007 metais gauti 3 skundai. Vienas žodinis skundas išspręstas vietoje išsiaiškinus situaciją su atitinkamomis tarnybomis, kiti du (vienas iš jų – raštiškas) pateikti ne pagal institucijos kompetenciją, todėl išsiųsti atitinkami atsakymai.

Institucijos strateginis tikslas – skatinti savivaldybės viešojo sektoriaus atskaitingumą į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, finansų valdymo ir kontrolės sistemų pažangą. Mes pateikiame nuomonę, ar savivaldybės įstaigos ir institucijos mokesčių mokėtojų pinigus ir savivaldybės turtą apskaito teisingai ir naudoja racionaliai bei pagal paskirtį.

Siekdami į rezultatus ir žmonių poreikius orientuoto valdymo viešajame sektoriuje, pirmiausia skatinome programų parengimą ir programinio biudžeto sudarymą, vadovaujantis strateginiu planavimu. Pažangos šioje srityje nėra, nes Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto asignavimai ir toliau skiriami finansuoti procesą, struktūrų išlaikymą, o ne pasiektą rezultatą. Nesant vertinimo kriterijų, atitinkamai ir savivaldybės tarybai neatsiskaitoma dėl savivaldybės vykdomų programų rezultatyvumo ir efektyvumo. Dėl šių priežasčių Tarnyba savo išvadose tarybai negali teigti, kad savivaldybės turtas ir biudžetas naudojamas ekonomiškai, rezultatyviai ir efektyviai.

Vidaus kontrolės stiprinimas – viena iš apskaitos, skaidrumo ir atskaitingumo gerinimo būdų. Atlikdami finansinius auditus, mes vertinome audituojamų subjektų vidaus kontrolės procedūras, ar jos pakankamos ir veiksmingos, audito metu teikėme siūlymus raštu ir

žodžiu, siekdami skatinti pažangių finansų valdymo ir kontrolės sistemų diegimą viešajame sektoriuje. Savivaldybės institucijai, įstaigai skirtų savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimo efektyvumas priklauso nuo to, ar vidaus kontrolės procedūros leidžia fiksuoti padarytas klaidas ir laiku jas ištaisyti. Pažanga šioje srityje daugiausiai matoma.

Tarnybos veiklos veiksmingumas. Pagal valstybinio audito reikalavimus atliekami auditai ir teikiamos rekomendacijos rodo mūsų teikiamų paslaugų vertę, o duomenys apie įgyvendintas ir neįgyvendintas rekomendacijas rodo ir Tarnybos veiklos veiksmingumą. 2007 metais įgyvendinta visiškai arba iš dalies 87,5 proc. pateiktų ataskaitose rekomendacijų, likusi dalis – neįgyvendinta. Palyginti su praėjusiais metais, rekomendacijų įgyvendinimo rodikliai kiek pagerėjo – 2006 metais visiškai arba iš dalies buvo įgyvendinta 85 proc. rekomendacijų.

Kita Kontrolieriaus veiklos veiksmingumą užtikrinanti priemonė – tai viešumas. Todėl Rokiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.rokiskis.lt teikiame išsamią informaciją apie Kontrolieriaus tarnybos veiklą, skelbiame atliktų auditų ataskaitas ir išvadas. Auditų ataskaitos ir išvados teikiamos savivaldybės merui, savivaldybės administracijos direktoriui bei audituotiems subjektams. Su žiniasklaida bendrauta tiek, kiek spaudos atstovams buvo įdomi tarnybos veikla ir jos veiklos rezultatai. Veiklos viešumas daro teigiamą įtaką įgyvendinant rekomendacijas, kartu pabrėžiant ir audito svarbą.

Tarnybos nepriklausomumas – tai vienas svarbiausių principų, įtvirtintų Vietos savivaldos įstatyme. Tai reiškia, kad Tarnybai negali būti daroma įtaka nei politiškai, nei finansiškai, ji pati turi teisę pasirinkti audituojamus subjektus ir audito procedūras, skelbti visuomenei savo veiklos rezultatus.

Audito kokybė. Didelį dėmesį skiriame atliekamo audito kokybei. Audito kokybės kontrolės pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad visi auditai būtų atliekami pagal valstybinio audito reikalavimus bei kitas nustatytas tvarkas ir taisykles. Kontrolieriaus tarnyboje yra atliekama audito priežiūra ir vidinė peržiūra, o išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė. 2007 metais Valstybės kontrolė atliko Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnybos išorinę peržiūrą. Audito kokybės ir procedūrų veiksmingumas buvo vertinamas institucijos ir audito lygiu. Valstybės kontrolės pateiktoje išvadoje teigiama, kad Tarnyboje yra sukurta tokia sistema, kad visi auditai būtų atliekami pagal valstybinio audito reikalavimus, laikomasi profesinės etikos reikalavimų, darbuotojai turi tinkamų įgūdžių ir kompetencijos, jie laikosi nepriklausomumo ir viešumo principų, audito darbai skiriami pagal nustatytą tvarką, mokymui skiriama užtektinai dėmesio, vykdoma nuolatinė audito kokybės procedūrų pakankamumo ir veiksmingumo stebėseną. Peržiūros metu buvo įvertintas vienas finansinis auditas ir nustatyta, kad Tarnybos darbuotojai tinkamai planavo auditą, audito procedūras vykdė pagal audito planą ir programas, audito darbus dokumentavo, audito rezultatus pateikė ataskaitoje, o nuomonę pareiškė audito išvadoje.

Tarnybos panaudoti ištekliai. Tarnybos ištekliai, darantys didžiausią įtaką veiklos rezultatams, yra darbuotojai, jų kompetencija ir profesionalumas. Planavome, kad 2007 metų veiklos plano vykdymui skirsime 340 darbo dienų, faktiškai skirta 270 darbo dienų. Planuotų 70 darbo dienų Tarnyba neteko dėl ilgalaikės specialistės ligos. Tai pagrindinė priežastis, dėl ko nebuvo panaudoti visi skirti biudžeto asignavimai bei neįvykdytas mokymo planas. Kontrolieriaus tarnybai skirti biudžeto asignavimai 2007 metams – 118,9 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 105,1 tūkst. Lt arba 88,4 proc. 2007 metais planavome dalyvauti 7, faktiškai dalyvavome 5 mokymo priemonėse, kurių bendra mokymo trukmė – 58 akademinės valandos, arba vidutiniškai vienam darbuotojui kvalifikacijai kelti teko 29 val., kai tuo tarpu praėjusiais metais šis rodiklis buvo 64 val. Planuojame geriau rūpintis valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimu, nes tik aukštos kvalifikacijos, daug žinių turintys specialistai gali užtikrinti atliekamo audito kokybę, tobulinti audito atlikimo metodus.

Bendradarbiavimas ir perspektyvos. Tikimės konstruktyvaus dalykinio bendravimo ir bendradarbiavimo su visomis suinteresuotomis šalimis. Dėkojame už supratimą ir pastangas siekiant bendro tikslo – išmintingai valdyti ir naudoti savivaldybės turta, lėšas ir kitus išteklius bei gerinti rajono žmonėms teikiamų paslaugų kokybę.